

FIȘA DISCIPLINEI

FILOSOFIA ȘTIINȚEI

Anul universitar 2026 - 2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Filosofie
1.4. Domeniul de studii	Filosofie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Filosofie / Filosofie
1.7. Forma de învățământ	cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	FILOSOFIA ȘTIINȚEI			Codul disciplinei	HLR2406
2.2. Titularul activităților de curs	Lector dr. asociat Anton Crișan				
2.3. Titularul activităților de seminar	Lector dr. asociat Anton Crișan				
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Opțional	2.8. Tipul disciplinei		Disciplină de specializare (DS)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					22
Tutoriat (consiliere profesională)					12
Examinări					4
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				58	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de un număr minim de prezențe.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Activitatea la seminar este obligatorie. Seminarele pierdute se pot recupera.

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP2	Ordonarea și formularea de idei, teme și probleme filosofice generale și de ramură.
CP3	Identificarea prin gândire critică (analiză și evaluare logice) a punctelor tari și slabe ale unor soluții, concluzii sau abordări alternative de probleme.
CP4	Evidențierea cauzelor, principiilor și semnificațiilor acțiunilor, experienței și existenței umane.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații-problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente.
CT2	Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	Studentul/absolventul stabilește conexiuni între teorii și perspective filosofice formulate în diverse epoci, curente și tradiții de gândire și compară argumente filosofice complexe.	Studentul/absolventul analizează perspective teoretice diferite.
CP3	Studentul/absolventul descrie principiile logice care stau la baza raționamentului, identifică erorile de argumentare și raționamentele nevalide.	Studentul/absolventul formulează argumente solide și aplică principiile logice în evaluarea critică a pretențiilor de cunoaștere din diferite domenii.
CP4	Studentul/absolventul distinge principalele teorii filosofice cu privire la cunoaștere și adevăr și descrie într-o manieră coerentă principalele teorii filosofice cu privire la natura, sursele și limitele cunoașterii, precum și criteriile folosite pentru validarea cunoașterii și întemeierea adevărului.	Studentul/absolventul explică ce înseamnă „a cunoaște” și explică într-o manieră coerentă și clară deosebiriile dintre diferitele forme de cunoaștere.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul /absolventul cunoaște temele centrale și principalele lucrări de referință din domeniul filosofiei științei.
2. Studentul/absolventul cunoaște metodele principale de cercetare din filosofia științei, utilizate pentru evaluarea diferitelor concepții privind natura, structura, limitele și relevanța cunoașterii științifice.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul/absolventul este capabil să lucreze autonom pentru a identifica și dezvolta noi direcții de aplicare a metodelor învățate.
2. Studentul/absolventul este capabil să identifice natura pseudo-științifică a unor afirmații și să comunice eficient despre impactul negativ al pseudo-științei în spațiului public.

8. Conținuturi

competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
Curs 1. Caracterizare generală a conceptului de cunoaștere științifică NAGEL Ernest, Știința și simțul comun, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 45 – 54 ELLIS Brian, Ce-și propune știința să facă?, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 260 – 271	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Curs 2. Ce sunt legile naturii? EARMAN John, Legi ale naturii, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 120 – 127 CARTWRIGHT Nancy, Sunt legile fizicii enunțuri despre fapte?, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 306 – 311	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Curs 3. Explicația științifică (1) PUTNAM Hilary, Ce nu sunt teoriile, în Enescu Gheorghe, Logica științei, Editura Politică, București, 1970, p. 192 – 209 HEMPEL Carl, Teoriile și explicația teoretică, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 85 – 90 WESLEY Salmon, Explicația științifică, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 133 – 145	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Curs 4. Explicația științifică (2) LITTLE David, Explicația cauzală în științele sociale, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 158 – 166 SSUPPES Patrick, Explicarea imprevizibilului, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 167 – 170	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Curs 5. Teoriile științifice PUTNAM Hilary, Ce nu sunt teoriile, în Enescu Gheorghe, Logica științei, Editura Politică, București, 1970, p. 192 – 209 SUPPE Frederick, Înțelegerea teoriilor științifice: o evaluare a dezvoltărilor, 1969 – 1998, p. în FLONTA Mircea, et. al.,	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 102 – 110 Bas, Van Frassen, Salvarea fenomenelor, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 91 – 101 KITCHER Philip, Teoriile, teoreticienii și schimbarea teoretică, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 202 – 212		
Curs 6. Observația științifică HACKING Ian, Observația, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 111 – 119 KNEALE, W.C., Distincția dintre empiric și aprioric, în Enescu Gheorghe, Logica științei, Editura Politică, București, 1970, p. 395 – 418	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Curs 7. Experimentul științific COPI Irving, Experimente cruciale și ipoteze ad-hoc, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 128 – 132 HACKING Ian, Experimentarea și realismul științific, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 312 – 319	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Curs 8. Dezbaterea realism – antirealism (1) Bas van Fraassen, Argumente care privesc realismul științific, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 249 – 259 MCMULLIN, Ernan, O pledoarie pentru realismul științific, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 294 – 305	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Curs 9 Dezbaterea realism – antirealism (2) LAUDAN Larry, Perspectivă critică asupra axiologiei și metodologiei realiste, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 283 – 293 MUSGRAVE Alan, Arca AON – Fine pentru realism, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 329 – 340	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Curs 10. Inducție și confirmare	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări	

POPPER Karl R., Logica cercetării, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981, Problema inducției, p. 73 – 75, Testarea deductivă a teoriilor, p. 77 – 78, Enunțuri de bază, p. 129 -131, Teorie și experiment, p. 133 – 137	multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Curs 11. Delimitarea cunoașterii științifice POPPER Karl, Conjecturi și infirmări. Creșterea cunoașterii științifice, Editura TREI, București, 2001, Știința: conjecturi și infirmări, p. 51 – 92 LAKATOS Imre, Știință și pseudo-știință, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 69 – 74 RUSE Michael, Știința creației nu este știință, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 75 – 81	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Curs 12. Schimbarea în cunoașterea științifică și evoluția teoriilor (1) POPPER Karl R., Conjecturi și infirmări. Creșterea cunoașterii științifice, Editura Trei, București, 2001, Adevăr, raționalitate și creșterea cunoașterii științifice, p. 281 – 325 GODFREY SMITH Peter, Filosofia științei. O introducere critică în teoriile moderne, Editura Herald, București, 2012, capitolul 7, Lakatos, Laudan, Feyerabend și cadrele conceptuale, p. 163 – 194	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Curs 13. Schimbarea în cunoașterea științifică și evoluția teoriilor (2) KITCHER Philip, Teoriile, teoreticienii și schimbarea teoretică, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 202 – 212 DAVIDSON Donald, Despre însăși ideea de schemă conceptuală, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 213 – 224	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Curs 14. Relativismul epistemic și filosofia științei BARNES Barry, BLOOR DAVID, Relativismul, raționalismul și sociologia cunoașterii, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 341 – 351 SOKAL Alan, BRICMONT Jean, Intermezzo: relativismul epistemic în filosofia științei, în FLONTA Mircea, et. al., Introducere în Teoria cunoașterii științifice, Editura Universității din București, 2004, p. 352 – 350	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Bibliografie		

FLONTA Mircea, et. al., **Introducere în Teoria cunoașterii științifice**, Editura Universității din București, 2004
 GODFREY SMITH Peter, **Filosofia științei. O introducere critică în teoriile moderne**, Editura Herald, București, 2012
 Enescu Gheorghe, **Logica științei**, Editura Politică, București, 1970
 POPPER Karl R., **Logica cercetării**, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981
 POPPER Karl R., **Conjecturi și infirmări. Creșterea cunoașterii științifice**, Editura Trei, București, 2001

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
Seminar 1. Ideea de știință normală (1) Kuhn Thomas, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București, 2008, Calea spre știința normală, p. 72 – 84	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 2. Ideea de știință normală (2) Kuhn Thomas, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București, 2008, Natura științei normale, p. 85 – 96	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 3. Probleme puzzle Kuhn Thomas, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București, 2008, Știința normală ca rezolvare de puzzles, p. 97 - 105	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 4. Paradigmele Kuhn Thomas, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București, 2008, Prioritatea paradigmelor, p. 106 – 114	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 5. Anomaliile în cercetarea științifică Kuhn Thomas, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București, 2008, Anomalia și emergența descoperirilor științifice, p. 115 – 129	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 6. Știință normală și criză (1) Kuhn Thomas, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București, 2008, Criza și emergența teoriilor științifice p. 130 – 141	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 7. Știință normală și criză (2) Kuhn Thomas, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București, 2008, Răspunsul la criză, p. 142 – 156	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 8. Revoluțiile științifice (1) Kuhn Thomas, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București, 2008, Natura și necesitatea revoluțiilor științifice, p. 157 – 175	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 9. Revoluțiile științifice (2) Kuhn Thomas, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București, 2008, Revoluțiile ca schimbări ale concepției despre lume, 176 - 200	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 10. Revoluțiile științifice (3) Kuhn Thomas, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București, 2008, Invizibilitatea revoluțiilor, p. 201 – 208	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 11. Revoluțiile științifice (4) Kuhn Thomas, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București,	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	

2008, Invizibilitatea revoluțiilor, Deznodământul revoluțiilor, p. 209 – 224		
Seminar 12. Revoluțiile științifice (5) Kuhn Thomas, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București, 2008, Invizibilitatea revoluțiilor, Progres prin revoluții, p. 225 – 239	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 13. Conceptul de matrice disciplinară Kuhn Thomas, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București, 2008, Invizibilitatea revoluțiilor, Post-scriptum-1969, p. 241 – 279	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 14. Tensiunea esențială Kuhn Thomas, Tensiunea esențială - Studii despre schimbare și tradiții în știință, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982, Tensiunea esențială: tradiție și inovație în cercetarea științifică, p. 267 – 281	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Bibliografie Kuhn Thomas, Structura revoluțiilor științifice , Editura Humanitas, București, 2008 Kuhn Thomas, Tensiunea esențială - Studii despre schimbare și tradiții în știință , Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	însușirea cunoștințelor predate la curs; capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea	Examen scris la sfârșitul semestrului (sesiune)	66%
9.5 Seminar/laborator	activitate seminar: participare la dezbateri, prezentare referat		34%
9.6 Standard minim de promovare			
➤ Curs/Examen: Elaborarea unei lucrări scrise cu temă impusă sau la alegere, de complexitate medie, utilizând paradigme teoretice de bază ale Filosofiei / Filosofia științei ➤ Seminar: Alegerea, planificarea și realizarea unor prezentări individuale orale și scrise la seminarii pe parcursul semestrului (dezbate, analiză-comentariu de text, referat)			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
---	---	--

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

1 FĂRĂ SĂRĂCIE 	2 FOAMETE „ZERO” 	3 SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTĂRE 	4 EDUCATIE DE CALITATE 	5 EGALITATE DE GEN 	6 APĂ CURATĂ ȘI SANITATIE 	7 ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE 	8 MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ 	9 INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ
								
10 INEGALITĂȚI REDUSE 	11 ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE 	12 CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE 	13 ACȚIUNE CLIMATICĂ 	14 VIAȚĂ ACVATICĂ 	15 VIAȚĂ TERESTRĂ 	16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE 	17 PARTENERIAȚE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR 	Nu se aplică nici o etichetă
								

Data completării:

20.03.2026

Semnătura titularului de curs

Lector dr. asociat Anton Crișan

Semnătura titularului de seminar

Lector dr. asociat Anton Crișan

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....